

NATIONAAL DAKENPLAN

Speech Tanja Klip-Martin bij overhandiging Toekomstbeeld

Datum	Locatie	Betreft
21 november 2024 14:00-17.00 uur	Oud Wulfseweg 3, Houten	Speech NDP-voorzitter Tanja Klip- Martin

Beste dak-denkers en dak-werkers,

Denktanks, planbureaus, architecten en onderzoekers zijn de laatste tijd aan het schetsen geslagen om toekomstig Nederland in beeld te brengen. NRC publiceerde op 5 oktober jl een uitgebreid artikel over deze getekende toekomstvisies voor Nederland. Directe aanleiding is mogelijk de groeiende bewustwording van het feit dat wij, om alle door ons gewenste functies een plek te geven, minimaal 1.8 keer de oppervlakte van Nederland nodig hebben. Dan heb je het over huizenbouw en infrastructuur, natuur, landbouw, biodiversiteit en voedselzekerheid, klimaatadaptatie, waterveiligheid, verduurzaming van de energievoorziening en circulaire economie om er enkele te noemen, die allemaal ruimte vragen.

Deze 'praatplaten' of 'kletskaarten' visualiseren onze ruimtelijke wensen en geven iets van houvast bij onze pogingen greep te krijgen op de grote en complexe keuzes, waar Nederland voor staat. Ze kunnen richting geven en perspectief bieden. Het buzz-woord tijdens het Nationaal Deltacongres (precies een week geleden) was: 'onvermijdbare keuzes'.

Zo tekende Tim van Hattum (programmameider bij Wageningen University and Research) in 2020 met andere onderzoekers een toekomstkaart voor Nederland in 2120, een eeuw later. Op díe kaarten krijgen bodem, natuur en water meer ruimte. Ik kan me niet aan de indruk onttrekken dat het vorige kabinet inspiratie ontleende aan deze geschetste ruimtelijke vergezichten. In elk geval besloot het toenmalige kabinet 2 jaar later in 2022 dat water en bodem sturend zouden moeten zijn bij beslissingen over de ruimtelijke inrichting van ons land. Bodem en water als rode en blauwe draad.

Ook wij, als vertegenwoordigers van het Nationaal Dakenplan lieten zo'n getekende toekomstvisie maken op hoe het Nederlandse dakenlandschap er in de niet al te verre toekomst uit zou kunnen zien, eigenlijk volgens ons zou móéten zien. We kunnen het ons immers niet permitteren de ruimte op onze daken níét te gebruiken in het licht van alle ruimtelijke wensen. Aan de oppervlakte op het maaiveld en in de ondergrond hebben we bij lange na niet genoeg. Op de 1300 km² aan platte en schuine daken is daadwerkelijk nog een ruimtelijke wereld te winnen. En de tijd is daar ook rijp voor. 70% van de

vastgoedeigenaren ziet de realisatie van multifunctionele daken als een relevante en reële optie. Nederlandse bedrijven, veelal inmiddels onze partners, zijn koplopers op het gebied van innovatieve dak-oplossingen, in verschillende combinaties van geel, groen, blauw en rood.

Helaas zijn heel veel bestaande daken niet ontworpen voor multifunctioneel –gebruik. Ze zijn simpelweg niet stevig genoeg. Daarom pleiten alle NDP-partners voor aanpassing van de bouwregelgeving, voor nieuwe kwaliteitseisen en voor een nieuwe dakstandaard. In het BBL (besluit Bouwwerken Leefomgeving) zou elk dak de sterkte van een verdiepingsvloer moeten hebben. Ook stimulerende financieringsmogelijkheden zouden een extra duwtje in de rug betekenen.

Daarbij is het belangrijk het dak te zien als onderdeel van zijn ruimtelijke omgeving en om zo goed te bezien wat de meest effectieve multifunctionele inrichting is op die specifieke plek.

Het is een mooie mijlpaal om vandaag onze geschetste visie aan te bieden. En dan stond er in mijn oorspronkelijke tekst: aan jou Donné, als directeur-generaal van het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur. Donné Slangen is helaas verhinderd. Maar we hebben een waardige plaatsvervanger gevonden in Monique Adriaanse, van het Ministerie van IenW.

Als afsluiting van onze subsidieperiode We hebben die subsidie, (formeel in 2020 ontvangen van het toenmalige Ministerie van LNV en bedoeld om het functioneel dakgebruik in Nederland te versnellen), goed gebruikt. Met die subsidie hebben we gebouwd aan een solide publiek-privaat kennisnetwerk en hebben we een gratis te raadplegen online databank opgezet en gevuld met kennisdocumenten en handreikingen. Inmiddels telt ons netwerk meer dan vijftig partnerorganisaties. Het NDP verbindt kennisinstellingen, maatschappelijke organisaties, bedrijven en overheden.

We hebben daarmee een trampoline gecreëerd voor de volgende stappen om onze daken daadwerkelijk integraal en multifunctioneel onderdeel van onze ruimtelijke inrichting te maken.

MAAR, We hebben hier een zaal vol gemotiveerde ondernemers, ambtenaren, onderwijsprofessionals en vakmensen. Zij onderwijzen, ontwerpen en bouwen al met het dak in de hoofdrol. Maar dat is nog niet genoeg. Stimulerend beleid blijft nodig om opschaling te realiseren op meerdere vlakken: regelgeving, financieringsmogelijkheden, opleiding van vakmensen.

Zie dit toekomstbeeld als een uitnodiging om als betrokken ministeries met alle partners van de Stichting NDP in gesprek te blijven. We zijn al ver gekomen, maar we zijn er nog niet. De Stichting Nationaal Dakenplan gaat door. Bij die volgende noodzakelijke stappen hebben we jullie als ministeries hard nodig als sparringpartner, met een eenduidig aanspreekpunt. Zodat praktijk en beleid elkaar op het dak kunnen blijven ontmoeten en versterken.